

Visuel og taktil kontakt mellem individuelt opstaldede kalve

Billede: Fusi, IZSLER

Introduktion

Rådets direktiv 2008/119/EF kræver, at man muliggør direkte visuel og berøringskontakt mellem kalve opstaldet i individuelle bokse. Afhængigt af designet og opbygningen af skillevægge mellem boksene kan kalve opleve forskellige niveauer af begrænsning i muligheden for at se og røre hinanden (f.eks. afhænger kontakt af kalvenes kroppsstilling; kroppsdele, der kan berøres; muligheden for både at se og røre samtidigt). De fleste af de adfærdsformer, der er beskrevet i det **tematiske faktaark "Visuel og taktil kontakt hos individuelt opstaldede kalve"**, og som anses for at være vigtige for normal udvikling (f.eks. slikning, bestigning, hovedstød, løb, og leg), er enten slet ikke mulige at udføre for individuelt opstaldede kalve eller mulighederne er i det mindste stærkt begrænsede.

Lovgivningsmæssige krav

Rådets Direktiv 2008/119/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af kalve.

"I dette direktiv fastsættes mindstekrav med hensyn til beskyttelse af kalve, der holdes indelukket med henblik på avl og opfødning."

(Artikel 1)

»kalve«: et kreatur på indtil seks måneder

(Artikel 2, stk. 1.)

"Kalve må ikke holdes i enkeltbokse efter otteugersalderen, medmindre en dyrlæge har attesteret, at deres helbred eller adfærd kræver, at de holdes isoleret for at blive behandlet. (...) Enkeltbokse til kalve (med undtagelse af bokse, der benyttes til isolering af syge dyr) må ikke være forsynet med massive vægge, men skal være forsynet med skillevægge med åbninger, der giver kalvene mulighed for at se og røre andre kalve."

(Artikel 3, stk. 1, litra (a))

Metode

Individuelle bokse (indendørs) eller hytter (udendørs) til opstaldning af kalve kan helt eller delvist begrænse kalvenes muligheder for at se og røre hinanden på grund af tilstedeværelsen og udformningen af for-, bag- og sidevægge.

Opbygningen af sådanne bokse eller hytter afgør, om hver enkelt kalv kan se andre kalve, og i så fald hvor stor en fysisk indsats, der er nødvendig. Berøringskontakt afhænger af, hvor nabokalven befinder sig, og derfor har den enkelte kalv aldrig fuld kontrol over muligheden for berøringskontakt. Kvaliteten af både visuel og taktil kontakt afhænger af designet af de enkelte bokse eller hytter. Derfor bør man vurdere den "grad af begrænsning", som opstaldningssystemet pålægger dyrene sammenlignet med ubegrænset kontakt i sociale opstaldninger af kalve.

- Fem kategorier kan bruges til at klassificere niveauerne af begrænsning af kslvenes muligheder for at se og røre hinanden: Niveau 1 - ingen, 2 - let, 3 - moderat, 4 - stærk og 5 - fuldstændig begrænsning. Ud fra et velfærdssynspunkt bør visuel og berøringskontakt ikke begrænses mere end til niveau 3 - moderat begrænsning. På dette niveau anerkendes det, at et dyr skal gøre en vis indsats for at indlede kontakt, men kalven oplever ingen begrænsende kroppsstilling, smerte eller lidelse.
- En kalv skal desuden være i stand til at opnå visuel kontakt stort set uafhængigt af andre kalves position (dvs. have næsten fuld kontrol over at indlede kontakt og dermed se det meste af den/de tilstødende bokse, når den står i sine egen boks eller f.eks. forgård til denne), og for berøringskontakt kan kalve slikke hinanden delvist i hoved/nakkeregionen og muligvis på andre kroppsdele.

Beskrivelse af niveauer for begrænsning af visuel kontakt

Grad af begrænsning af visuel kontakt	Eksempel
<p>1 - ingen</p> <p>Visuel kontakt kan etableres uafhængigt af nabokalvenes kontaktsøgning F.eks. visuel kontakt gennem en skillevæg med gitter - kalven kan have fuldt udsyn til andre kalve gennem gitteret, uafhængigt af dens position/stilling eller de andre kalves position/stilling.</p>	 <p>Billede: Schenkenfelder, BOKU</p>
<p>2 - let</p> <p>Visuel kontakt kan etableres uafhængigt af andre kalves position/stilling, men dyret skal aktivt indtage en neutral stående stilling. F.eks. perforerede skillevægge langs hele sidevæggen fra skulderledsniveau og opefter - kalven har fuldt udsyn til den anden boks, når den står i en hvilken som helst del af sin egen boks.</p>	 <p>Billede: Waiblinger, Vetmeduni Wien</p>
<p>3 - moderat</p> <p>Visuel kontakt kan etableres, når dyret er aktivt, dvs. i en neutral stående stilling (hovedet på højde med ryglinjen, ingen specifik hovedposition er nødvendig), men har brug for at placere sig i et bestemt område af sin boks, og visuel kontakt er stort set uafhængig af de andre kalves position/stilling. F.eks. boks med lige stor forgård eller med skillevægge med åbninger i det mindste fra skulderhøjde og opefter - der kan være nogle positioner/stillinger hos den anden kalv, der forhindrer visuel kontakt, men andre kalve er synlige i mange forskellige positioner og stillinger.</p>	 <p>Billede: Schenkenfelder, BOKU</p>
<p>4 - stærk</p> <p>Visuel kontakt kan etableres, men afhænger i høj grad af andre kalves position/stilling, og/eller dyret skal indtage en anstrengende (ubehagelig, begrænsende, smertefuld eller belastende) stilling. F.eks. visuel kontakt gennem åbninger i skillevæggen enten over hovedhøjde eller under knæhøjde - kalven skal indtage en ubehagelig stilling, og/eller kalven har kun et begrænset udsyn til den/de andre bokse.</p>	 <p>Billede: Fusi, IZSLER</p>
<p>5 - komplet</p> <p>Fuldstændig begrænsning: visuel kontakt er umulig, uanset hvad kalven og/eller nabokalven anstrenger sig for. F.eks. kan der ikke etableres visuel kontakt gennem solide vægge.</p>	 <p>Billede: Schenkenfelder, BOKU</p>

Anbefaling til inspektion

For objektivt at vurdere graden af begrænsning af den visuelle kontakt for kalve, der er opstaldet i båse eller hytter, vurderes hver væg separat, før resultaterne slås sammen til en samlet klassificering af båsen/hytten. Hver type boks/hytte skal vurderes separat for at opnå en bedriftsklassificering.

Grad af begrænsning af visuel kontakt	Front væg	Sidevægge	Bagvæg	Forgård	Samlet resultat
1 Kalve kan etablere visuel kontakt uden anstrengelse og uafhængigt af andre kalves position eller adfærd.	☐ ¹	☐	☐	☐	☐
2 Kalve kan kun etablere visuel kontakt, hvis de indtager en bestemt, men neutral kropsholdning og uafhængigt af andre kalves position eller adfærd.	☐	☐	☐	☐	☐
3 Kalve kan kun etablere visuel kontakt, hvis de indtager en specifik, men neutral kropsholdning og er nødt til at placere sig i et bestemt område af boksen.	☐	☐	☐	☐	☐
4 Kalve kan kun etablere visuel kontakt, hvis de indtager en specifik og anstrengende kropstilling (kontakten kan være relateret til de andre kalves position eller ej).	☐	☐	☐	☐	☐
5 Kalve kan ikke etablere visuel kontakt	☐	☐	☐	☐	☐

Boks/hytte-klassifikation = laveste niveau af begrænsning (på skalaen 1-5) opnået i et samlet resultat²

¹Sæt kryds i det relevante felt.

²Hvis en gård kun bruger én unik type bokse/hytter, giver dette resultat gårdklassifikationen. Hvis en bedrift bruger forskellige typer bokse/hytter, er bedriftsklassifikationen lig med det højeste niveau af restriktioner (på skalaen 1-5), der er tildelt en bestemt type boks/hytte.

Instruktioner til vurdering

- '<boksens visuelle kontaktbegrænsning' afspejler kombinationen af front- + side- + bagvæggens begrænsning + den rumlige fordeling af boksene + hvorvidt der er kalve i boksene eller ej.
- Trin 1: Vurder frontvæggens niveau af begrænsning af visuel kontakt
- Trin to: vurder sidevæggens grad af begrænsning af visuel kontakt
- Trin tre: Vurder bagvæggens grad af begrænsning af visuel kontakt
- Trin fire: Hvis hytten har en forgård, skal du vurdere forgårdens grad af begrænsning af visuel kontakt.
- Trin fem: Kombiner resultaterne af væggene for at få boksenes samlede resultat i den sidste kolonne.

Beskrivelse af niveauer af begrænsning af berøringskontakt

Grad af begrænsning af taktil kontakt	Eksempel
<p>1 - ingen</p> <p>Ingen begrænsning af berøringskontakt. Kan kun opnås i sociale opstaldningssystemer (gruppe- eller parbokse) - Niveau 1 kan ikke anvendes i individuelle opstaldningssystemer</p>	 <p>Billede: Schenkenfelder, BOKU</p>
<p>2 - let</p> <p>Kalve kan sætte deres hoveder sammen og slikke hinanden i hele hoved- og delvis halsregionen og muligvis på andre kropsdele (flanke, ryg) og kan vise nogen social legeadfærd (hoved mod hoved, skubbe, gnide), selvom begge dele er begrænset i forhold til social opstaldning.</p>	 <p>Billede: Schenkenfelder, BOKU</p>
<p>3 - moderat</p> <p>Kalvene kan ikke lægge hovederne sammen, men kan slikke hinanden på dele af hovedet/nakkeregionen og muligvis på andre kropsdele (flanke, ryg); den sociale leg er meget begrænset.</p>	 <p>Billede: Waiblinger, Vetmeduni Wien</p>
<p>4 - stærk</p> <p>Kalve kan kun røre små dele af den anden kalvs krop med en del af deres mule eller tunge og/eller er nødt til at indtage en anstrengende stilling for at få kontakt.</p>	 <p>Billede: Schenkenfelder, BOKU</p>
<p>5 - komplet</p> <p>Berøringskontakt er umulig</p>	 <p>Billede: Schenkenfelder, BOKU</p>

Anbefaling til inspektion

For objektivt at vurdere niveauet af begrænsning af berøringskontakt for kalve, der er opstaldet i bokse eller hytter, scores hver væg separat, før resultaterne slås sammen for at give en samlet klassificering af boksen/hytten. Hver type boks/hytte skal vurderes separat for at opnå en bedriftsklassificering.

Grad af begrænsning af berøringskontakt	Front væg	Sidevægge	Bagvæg	Forgård	Samlet resultat
1	Alle kalve opdrættes i sociale opstaldningssystemer (gruppe- eller paropstaldning)				n/a
2	<i>Ikke relevant, da direktivet kun omhandler individuelt opstaldede kalve med hensyn til visuel og taktil kontakt.</i>				
2	Kalve kan sætte deres hoveder sammen og slikke hinanden i hele hoved-/delvis halsregionen (muligvis på andre kropsdele); minimal social leg mulig	☐	☐	☐	☐
3	Kalvene kan ikke lægge hovederne sammen, men kan slikke hinanden delvist i hoved-/halsregionen (muligvis på andre kropsdele).	☐	☐	☐	☐
4	Kalve kan kun røre ved mulerne eller små områder af den anden kalvs krop	☐	☐	☐	☐
5	Kalve kan ikke etablere berøringskontakt	☐	☐	☐	☐

Boks/hytte-klassificering = laveste niveau af begrænsning (på skalaen 1-5) opnået i et samlet resultat²

¹Sæt kryds i det relevante felt.

²Hvis en gård kun bruger én unik model af bokse/hytter, giver dette resultat gårdklassifikationen. Hvis en gård bruger forskellige typer bokse/hytter, er gårdklassificeringen lig med det højeste niveau af restriktioner (på skalaen 1-5), der er tildelt en specifik boks/hytte-type.

Instruktioner til vurdering

- 'Boksens berøringskontaktbegrænsning' afspejler kombinationen af front- + side- + bagvæggens begrænsning + den rumlige fordeling af penne + hvorvidt der er kalve i boksene eller ej.
- Trin 1: Vurder frontvæggens niveau af begrænsning af berøringskontakt
- Trin to: vurder sidevæggens grad af begrænsning af berøringskontakt
- Trin tre: vurder bagvæggens niveau af begrænsning af berøringskontakt
- Trin fire: Hvis hytten har en forgård, skal du vurdere forgårdens niveau af begrænsning af berøringskontakt.
- Trin fem: Kombiner resultaterne af væggene for at få boksens samlede resultat i den sidste kolonne.

Undtagelser

- Vurder som fuldstændig begrænsning af berøringskontakt:
 - Kalve holdes med vilje ikke i tilstødende bokse/hytter
 - Boks-/hyttevægge kan forårsage skader eller læsioner på kalve (f.eks. på grund af dårlig vedligeholdelse eller design).